

GOLDFODSYGE I FLERE HVEDEMARKER MED FORFRUGT KORN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Tidlig såning og gunstige vejrforhold for goldfodsyge er årsag til angrebene. Hvis der skal være hvede i markerne igen, skal disse marker sås til sidst. Der kan være behov for at vælge Latitude-bejdsset udsæd.

De seneste dages varme og tørre vejr har tydeliggjort angreb af goldfodsyge i flere hvedemarker med forfrugt korn. I små eller større pletter i marken bliver bladene gule. Når man vasker rødderne grundigt, kan man se, at de er sorte. Se fotos nedenfor.

Tidlig såning og mildt vejr efterår til forår har fremmet goldfodsyge, da svampen vokser hurtigere ved højere temperaturer. Nedbør forår og sommer fremmer også svampen. Tørre forhold medfører et større udbyttetab som følge af angreb, da det ødelagte rodnet har svært ved at optage vand.

BETINGELSER FOR SEKUNDÆR SMITTE ER AFGØRENDE

Den primære infektion sker fra planterester af korn (ekskl. havre) med goldfodsyge i jorden. Når hvedeplanterne er angrebet, breder svampen sig på planterne via såkaldte løbehyfer på hele roden og til naboplanternes rødder (den sekundære smitte). Derfor optræder angreb pletvis i marken. Den sekundære smitte forløber hurtigere ved høje temperaturer.

Det angives, at omfanget af den sekundære smitte er afgørende for angrebsstyrken. En lille primær smitte kan godt give kraftige angreb, hvis efteråret og foråret er gunstig for goldfodsygesvampen. Omvendt giver en større primær smitte ikke kraftige angreb, hvis der er dårlige betingelser for at løbehyferne kan brede sig. Kraftige angreb i marken i år er derfor ikke

ensbetydende med kraftige angreb i marken igen i 2016.

Hvis der skal være hvede i de angrebne marker igen, skal disse marker sås til sidst. På sandjord skal de senere års udbytniveau på ejendommen afgøre, om der overhovedet skal dyrkes 2. og 3. års hvede.

INGEN RESISTENTE SORTER

Der findes ingen sorter, der er resistente mod goldfodsyge, men i engelske undersøgelser har Hereford været mindre angrebet end andre engelske sorter. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 1066, 2014](#).

BEJDSNING MED LATITUDE

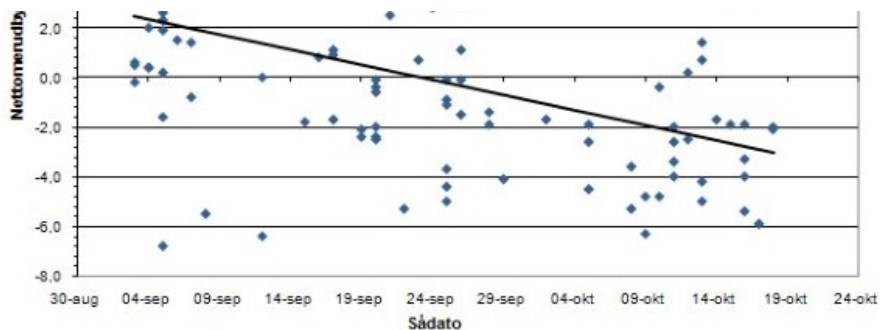
Latitude udsætter kun angrebet af goldfodsyge, så angrebet bliver mindre tabsvoldende. En effektiv bekæmpelse opnås ikke. Der tilbydes igen i år udsæd bejdsset med Latitude (silthiofam). Det højeste bruttomerudbytte for Latitudebejdsning i 47 Landsforsøg har været 14,7 hkg/ha (netto 11,0 hkg/ha).

DLG oplyser, at de tilbyder sorterne Hereford, KWS Dacanto og Pistoria bejdsset med Latitude. Danish Agro oplyser, at de tilbyder Torp med Latitudebejdsning. Merprisen er omkring 180-200 kr. pr. hkg. Det oplyses, at der bejdses med 200 ml/hkg. I forsøgene er der set et lavere nettomerudbytte ved brug af lavere doser.

I figur 1 ses Landsforsøg med Latitudebejdsning (200 ml pr. hkg) i vinterhvede i Danmark i 2000-2003. I forsøgene har forfrugten været korn og i de fleste tilfælde vinterhvede. Der er udregnet nettomerudbytter ud fra følgende udsædsmængder: 140 kg pr. ha ved såning 1.-15. september, 200 kg/ha ved såning 16.-31. september og 240 kg pr. ha ved såning fra 1. oktober. Der er anvendt følgende priser: merpris for bejdsen 185 kr. pr. hkg og hvedepris 100 kr. pr. hkg (nettomerudbytterne rykker sig ikke ret meget, hvis kornprisen af høst 2016 er f.eks. 120 kr./hkg). Se [datasættet](#) her.

Af figur 1 fremgår, at der er stor spredning i merudbytterne, men det vurderes på baggrund af resultaterne, at det ved såning af vinterhvede med forfrugt vinterhvede indtil omkring den 20-25. september kan være rentabelt at bejdse med Latitude. Bejdsning ved tidlig såning er mest rentabel, idet der her ses størst angreb af goldfodsyge, og fordi der ved tidlig såning anvendes den mindste udsædsmængde (færre omkostninger til bejdsmiddel). Ca. 80 procent af forsøgene med forfrugt hvede og såning til og med 7. september har været rentable.

Figur 1. Opnåede nettomerudbytter for Latitudebejdsning ved forskellige såtider i 47 Landsforsøg i 2000 til 2003. I 26 af forsøgene er effekten af bejdsning ved 3 forskellige såtider belyst, så der er i alt 99 observationer. Forfrugten har været korn og i de fleste forsøg vinterhvede. Hver prik repræsenterer et forsøg.

I forsøgene har det ikke været muligt at finde nogen sammenhæng mellem merudbytter for Latitudebejdsning og jordtype.

På baggrund af en 3-årig monitoring af goldfodsyge i Danmark er der dog opstillet et risiko-vurderingsskema. Se tabel 1.

Tabel 1. Risiko-vurderingsskema for bejdsebehov mod goldfodsyge i 2. og 3. års vinterhvede

Jordtype (JB-nr.)	Sådato	Pct. sandsynlighed for goldfodsygeindeks over 20
1 + 3	Før den 20. sept.	75
	20. - 30. sept.	65
	Efter den 30. sept.	55
2 + 4	Før den 20. sept.	60
	20. - 30. sept.	50
	Efter den 30. sept.	35
5 + 6 + 7	Før den 20. sept.	50
	20. - 30. sept.	40
	Efter den 30. sept.	25

Eksempelvis vurderes der i 2. og 3. års vinterhvede på JB 1+3 ved såning før den 20. september at være 75 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte ved at bejdse med Latitude. På JB 5-7 vurderes der ved såning efter 30. september kun at være 25 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte for Latitudebejdsning.

Bejdsning kan også være aktuel i vinterhvede efter 2-3 års dyrkning af andet korn end vinterhvede. Skemaet skal sammenholdes med landmandens egen erfaring for, hvor hyppigt og hvor meget goldfodsyge han ser i vinterhvede med forfrugt korn.

Mest goldfodsyge ses i 2. og 3. års hvede. Ved flere års hvededyrkning stabiliserer udbyttet sig, men på et lavere niveau end i 1. års hvede. Denne effekt kaldes "decline-effekten". I forsøg er fundet, at decline-effekten indstiller sig i 3. – 6. års hvede. Ved et års dyrkning af en anden

kornart end hvede "starter man forfra".

Billede 1. Plet med gule blade og lavere vækst grundet angreb af goldfodtsyge.
Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Billede 2. Sorte rødder grundet kraftige angreb af goldfodtsyge. Ved kraftige angreb sidder der tit en sort belægning ved stråbasis som på stråene i midten. For at være sikker på, at goldfodtsyge er årsagen til den dårlige vækst, skal rødderne rengøres meget grundigt. Ved mikroskopi kan de såkaldte løbehyfer ses i mikroskop. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.

© 2021 - SEGES Projektsitet